

Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa uzruna Ministru kabineta sēdē 2020. gada 21. janvārī par valdības pirmo darba gadu

Vispirms es vēlētos visiem kolēģiem teikt paldies par darbu, ko jūs katrs individuāli un visi kolektīvi esat ieguldījuši. Nenoliedzami, mēs katrs, arī es, varam savu darbu vienmēr veikt labāk. Bet šī pirmā gada laikā esam pierādījuši sev un sabiedrībai, ka, lai gan nākam no piecām dažādām politiskajām partijām ar dažādu pieredzi politikā vai ārpus tās, mēs esam varējuši izvirzīt skaidrus mērķus, vienoties par rīcību un uzsākt savas programmas īstenošanu.

Mūsu virsmērķis – celt iedzīvotāju labklājību, sakārtot sistēmu un valsts pārvaldes modeli, lai iedzīvotāji pēc iespējas vairāk justu labumu no tā. Šā gada laikā esam pieņēmuši 2019. un 2020. gada budžetus. Mēs vienojāmies, ka šajā laikā necelsim nodokļus, un to arī ievērojām. Mēs apņēmāmies, ka šajā ciklā vienreiz skatīsim iespējamās nodokļu pārmaiņas. To tagad esam uzsākuši. Mēs teicām, ka atdalīsim nodokļu diskusiju no budžeta veidošanas procesa, un arī to esam īstenojuši. Mēs izvirzījām nulles prioritāti – finanšu sektora uzraudzības reformu – un to īstenojam. Es to nosaucu par kapitālo remontu, bet, protams, šai darbā tika iesaistītas daudzas ministrijas un visa valsts pārvalde. Saeimā mēs iesniedzām likumu grozījumus un mandāta korekciju Finanšu un kapitāla tirgus komisijai. Saeima apstiprināja jaunu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vadītāju un jaunu Latvijas Bankas prezidentu. Tātad izvirzījām ļoti konkrētu mērķi un izdarījām visu, kas no valdības tika gaidīts, un iezīmējām, ko gaidām no Saeimas. Pēdējais posms ir *Moneyval* un Finanšu darījumu darba grupas (FATF) vērtējums februāra beigās. Vēlos izteikt paldies visām iesaistītajām pusēm valsts pārvaldē par intensīvu un mērķtiecīgu darbību.

Nākamais, ko mēs izvirzījām un jau uzsākām, ir veselības aprūpes, izglītības, sociālās drošības jomas pakalpojumu uzlabošana. Tas lielā mērā saistīts ar administratīvajām teritorijām. Mēs izvirzījām mērķi sakārtot un uzlabot pašvaldību funkcijas, veicot administratīvi teritoriālo reformu. Šajā darbā iesaistījās ne tikai vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, bet arī daudzi citi. Valdībā šis likuma grozījumu projekts ir apstiprināts, un šobrīd Saeima to skata otrajā lasījumā. Kāpēc mēs to darījām? Iepriekšējās valdības ir centušās uzlabot izglītības un veselības aprūpes sistēmas ar dažādiem rezultātiem. Taču visiem līdz šim ir traucējis tas, ka mūsu pašvaldības atšķiras savās spējās un kapacitātē, tādēļ ir grūti vienoties par sistēmu kopumā. Bet tagad, kad pašvaldību reforma tiek sekmīgi virzīta uz priekšu, paveras jaunas iespējas. Mums ir divi ministri, kuriem doti sarežģīti uzdevumi – sakārtot izglītības sistēmu un veselības aprūpi. Šeit jāņem vērā divi aspekti. Viens vairāk saistīts ar efektivitāti, tātad ar tīklojumu, veselības aprūpes gadījumā – ar slimnīcu līmeņošanu. Otrs ir saturiskais aspekts – izglītības satura reforma, kas tagad tiek iedzīvināta, un arī veselības aprūpes kvalitātes uzlabošana, ko izjutīs gan pacients, gan ārsts.

No mērķiem, ko izvirzījām, veidojot valdību, viens – finanšu sektora uzraudzības kapitālais remonts – ir sasniegts. Pārējie uzdevumi vēl tiek risināti. 2020. gadā mēs pabeigsim administratīvi teritoriālo reformu un būsime krietni tālāk tikuši ar izglītības un veselības sistēmas uzlabojumiem.

Tomēr šajā gadā es gribētu izvirzīt jaunu virsmērķi. Ja 2019. gadā tas bija finanšu sektora sakārtošana, tad šogad es vēlētos, lai valstī tiktu stiprināts taisnīgums un tiesiskums. Šis mērķis nav tik viegli definējams un sasniedzams kā, piemēram, finanšu sektora sakārtošana. Šis ir daudz plašāks darbs, un tas skar katru ministriju.

Minēšu divus konkrētus piemērus. Pirmais – nodokļu sistēmas iespējamie uzlabojumi, par kuriem mēs jau diskutējām. Šobrīd nodokļu sistēma valstī, manuprāt, nav pilnīgi taisnīga. Apmēram 600 000 strādājošo ir iekļauti standarta režīmā un, salīdzinot ar ziemeļvalstu kaimiņiem, viņu nestais

nodokļu slogs nav mazs. Tajā pašā laikā no 200 000 līdz 300 000 iedzīvotāju legāli strādā citos režīmos, kur jāmaksā krietni mazāks proporcionālais nodoklis. Tomēr visi sagaida to pašu veselības aprūpi, to pašu labo izglītību saviem bērniem. Tāpēc mums jā rūpējas par lielāku taisnīgumu – lai visi proporcionāli iemaksātu sistēmā, no kuras arī sagaida labumus. Otrs piemērs ir saistīts ar tiesiskumu. Reizēm tiesu prāvas velkas gadiem ilgi. Tam ir dažādi iemesli, bet, nenoliedzami, veicot procesuālus uzlabojumus, mēs varam sakārtot sistēmu, piemēram, samazinot iespēju kādam ļaunprātīgi izmantot tiesības, lai vilcinātu procesu kopumā. Mēs dzīvojam tiesiskā valstī, bet mums vēl ir daudz kas darāms, lai uzlabotu tiesiskumu.

Mums vēl daudz vairāk jāstrādā pie iekļaujošas sabiedrības veidošanas. Katram Latvijā dzimušam bērnam vajadzētu saņemt kvalitatīvu izglītību, ne tikai tiem, kas dzīvo lielajās pilsētās – Rīgā, Liepājā, Cēsīs, Ventspilī vai Daugavpilī. Tāpat būtu jānodrošina visiem vienāda veselības aprūpes kvalitāte.

Latvijā mēs varam ar daudz ko lepoties, bet ne ar cilvēku pārpilnību. Mūsu valsts nav blīvi apdzīvota, mums nav daudz iedzīvotāju, un par demogrāfiju, protams, jādomā. Tāpēc jāuzsver un jāatgādina, ka katrs cilvēks mūsu valstī ir vērtība. Mēs nevaram atļauties izturēties nevērīgi pret saviem iedzīvotājiem. Cilvēks, kam nav bijusi iespēja iegūt labu izglītību, beigās kļūst par sabiedrības slogu, nevis par aktīvu ekonomikas līdzdalībnieku.

Tātad 2020. gadā tiesiskums un taisnīgums visās jomās. Tas ir izaicinājums katram ministram un katrai ministrijai. Turpināsim to, kas jau uzsākts, bet lielāku uzmanību pievērsīsim tieši šim mērķim. Mums ir jādomā arī par sabiedrības uzticēšanos valsts institūcijām, tai skaitā Ministru kabinetam un Saeimai, tas ir nepieciešamas brīvai un demokrātiskai valstij. Tāpēc es aicinu visus par to domāt, diskutēt, identificēt trūkumus un piedāvāt risinājumus.